

Jie of Joe, Ge of Gij of gewoon U?

September vorig jaar had ik het in een Hersenspinsel over Boerenfatsoen. Een gedachtegang over fatsoensnormen in het gewone alledaagse leven en waarbij boerenmensen soms worden beschouwd als zijnde niet zo heel erg beschaafd. Een onwaarheid als een koe, want boerenmensen gedragen zich vaak beschaafder en beleefder dan de stadters.

Soms moet ik aan dat Spinsel van september 2014 denken als ik van een belmaatschappij, garagebedrijf en zelfs een ouderenbond een brief krijg waarin ik met 'jou' wordt aangesproken. Mijn ouders kwamen beide uit Zeeuws Vlaanderen en zoals de meesten onder u wel bekend is, ligt dat tegen

Vlaanderen aan. In dat West Zeeuws Vlaanderen waren begin vorige eeuw heel wat beleefdheden uit Vlaanderen ook bij hen dagelijkse kost. Zo spraken de kinderen hun (groot)ouders en andere grote mensen met U en Uw aan, zei men tegen een dame netjes 'mevrouw' of 'madame' en de grootouders werden met 'grootvader' en 'grootmoeder' aangesproken of in de gegoede kringen met 'bonpapa' of 'bonmama'. De onderwijzer en onderwijzeres op school werden netjes met 'meester' en 'juffrouw' aangesproken en met 'U' en 'Uw'. Waagde het niet om 'jij' of 'jou' tegen hen te zeggen, want dat leverde vaak flinke straffen op, en opa en oma waren onbekend. Mensen met een titel werden met een bepaalde titel aangesproken, zoals 'hoogedelachtbare heer', 'weledelgestrenghe heer', 'hoogerwaarde heer' of 'monseigneur'. Verschil moest er zijn. En een minster werd nog 'mijnheer de minister' genoemd, zoals dat in Vlaanderen trouwens nog gebeurt.

Kom daar vandaag de dag in Nederland nog eens om. Kinderen zeggen nog nauwelijks U of papa en mama tegen hun ouders, maar noemen ze bij hun voornaam, zie in de trant van 'hë, Marie' of 'hé Marius'. Dat overkomt grootouders ook vaak en die staan dan met hun oren te klapperen, want ze weten niet wat ze horen. Ze zijn immers heel ander opgevoed en dus anders gewend. Ze beschouwen dit soort taalgebruik tegen de ouders als een vervlakking en teruggang van de zeden tegenover ouderen.

We zien die vervlakking in feite in heel het maatschappelijke leven. De omgangsvormen worden minder, het taalgebruik amicaler, zo in de trant van 'oude jongens krentenbrood' en 'ons kent ons'. Iemand die voor de eerste keer aan een ander wordt voorgesteld wordt al gauw aangesproken met jie, joe en jij. Bij sommige hoogwaardigheidsbekleders willen we dat nog wel eens nalaten, maar in het algemeen is het 'ons kent ons'. Jij-en en jou-en deden we vroeger pas als je iemand heel goed leerde kennen, ermee samenwerkte of samen in een bestuur of club zat.

En wie van ons moet niet even met de ogen knipperen als hij van een geldbedrijf een brief krijgt met de oproep "**beleg je geld bij ons, want bij ons is jouw gulden een daalder waard**"? Vraagt u zich dan niet eens af, waarom die wildvreemde mijnheer of mevrouw, die zich 'accountmanager' van de 'pik in, het is winterbank' noemt, ineens zo vertrouwd tegen u doet, terwijl u hem of haar nog nooit hebt ontmoet en hij of zij zich vermoedelijk ophoudt in de ivoren toren van de bank in Amsterdam, Den Haag of Utrecht, verwijderd van Goes, Baarsdorp, Boerengat, Waterlandkerkje, Ellemeet of Serooskerke (Walcheren of Schouwen en Duiveland.) Misschien hoopt die mijnheer of mevrouw dat hij met die jolige toon uw hart kan vermurwen en zo uw vermogen, zo u dat al mocht hebben, kan inpikken. Of wat denkt u als u een folder krijgt van telefoonprovider "Hoe luider, hoe duidelijker" waarin **jij** wordt aangespoord om **jouw** stemgeluid via hun apparaten en lijnen de ether in te laten knallen? Ja, dat doe ik onmiddellijk, want daar kosten de gesprekken mij bijna niets, krijg ik zoveel belminuten gratis, mijn abonnement zes maanden voor de halve prijs en nog een beschermhoes voor mijn smartphone gratis en de 'helpdesk' staat altijd direct voor mij klaar.

Blijft bij mij de vraag hangen hoe het dan toch komt dat bij sollicitaties de mensen die nog U en Uw schrijven, de **juiste** aanspreektitels gebruiken en hun brief eindigen met **Hoogachtend** eerder worden aangenomen dan de Jij-ers en de jouw-ers? Misschien toch gewoon een kwestie van Boerenfatsoen of als u geen agrarische afstamming kent van gewoon Burgerfatsoen? Dat laat ik graag aan U over.

Uw dienstwillige spinselaar Augustinus